

VIEŠOJI ĮSTAIGA JONIŠKIO LIGONINĖ
Pašvitinio g. 21, LT-84152 Joniškis

INFORMACINIS LAPAS APIE
KELIO SĄNARIO ENDOPROTEZAVIMĄ

BENDROJI INFORMACIJA

1. Jums diagnozuotas kelio sąnario funkcijos sutrikimas dėl kelio sąnario artrozės ar blauzdikaulio viršutinio galo sąnarinio lūžio.
2. Kelio sąnario funkcijos atstatymui Jums siūlome operaciją - kelio sąnario endoprotezavimą.
3. Endoprotezavimas tai kelio sąnario endoprotezo komponentų (šlaunikaulio ir blauzdikaulio) implantavimas. Gali būti naudojami necementiniai ir cementinio tvirtinimo endoprotezai. Necementinių (mechaninio tvirtinimo) endoprotezų komponentai operacijos metu yra įkalami į paruoštus kaulus. Cementinių endoprotezų komponentai įcementuojami kaulinio cemento pagalba. Išsamią informaciją apie konkrečius endoprotezus Jums suteiks gydytojas.

LIGOS PASEKMĖS IR PAVOJAI, ATSIŠAKIUS OPERACIJOS

4. Neatlikus endoprotezavimo kelio sąnario funkcijos sutrikimai progresuos, vargins stiprūs, ypač naktiniai skausmai, judesių ribotumas, šlubavimas. Vėliau labai pablogės kelio sąnario biomechanika.

OPERACIJOS ESMĖ, POBŪDIS, TIKSLAS

5. Operacijos metu atliekama kelio sąnario sąnarinė paviršių rezekcija (nupjovimas) bei pakeitimas endoprotezo komponentais.
6. Operacijos tikslas - atstatyti kelio sąnario funkciją.
7. Operacija atliekama bendrinėje nejautroje. Apie nejautos metodo detales ir riziką Jums bus suteikta atskira informacija.
8. Atliekamas priekinis pjūvis kelio sąnario srityje, pasluoksniui prieinama prie sąnarinė paviršių, kurie rezekuojami (pašalinami), bei pakeičiami kelio sąnario endoprotezo komponentais. Žaizda pasluoksniui užsiuvama.

GALIMYBĖ KEISTI ĮPRASTOS OPERACIJOS EIGĄ IR APIMTĮ

9. Operacijos eiga ir apimtis yra aptariama prieš operaciją, tačiau dėl galimų komplikacijų operacijos metu (kraujavimo, bendros būklės ar kt.), operacijos eiga ar apimtis gali keistis.
10. Pasirašydami sutikimą operacijai Jūs galėsite duoti savo sutikimą operuojančiam gydytojui išplėsti operacijos eigą ir apimtį, jeigu operacijos metu būtų nustatytos kitos patologijos, kurias galima išgydyti tos pačios operacijos ir nejautos metu.

GALIMOS KOMPLIKACIJOS

11. Kelio sąnario endoprotezavimas yra dažna operacija ir dažniausiai praeina be komplikacijų. Operacijos eiga priklauso nuo esamų pakitimų, sąnario artrozės laipsnio, laiko praėjusio po traumos.
12. Galimos komplikacijos yra skirstomos į intraoperacines (įvykusias operacijos metu) ir pooperacines.

13. Operacijos metu net ir atidžiai operuojant, gali būti pažeistos stambios kojos kraujagyslės. Retais atvejais galimas gausesnis kraujotekimas.
14. Esant gausesniam nukraujavimui ir perpilant kraują ar jo komponentus retais atvejais galima užsikrėsti hepatito virusu ir (ar) itin retai - ŽIV.
15. Operacijos metu retais atvejais gali būti pažeisti periferiniai nervai gali atsirasti kojos silpnumas ar tirpimas.
16. Labai retais atvejais operacijos metu gali lūžti operuojami kaulai. Lūžimas tokiu atveju diagnozuojamas operacijos metu, o jo gydymas priklauso nuo lūžimo vietos ar formos.
17. Hipotonija ir riebalų embolija yra labai reta, tačiau grėsminga endoprotezavimo operacijos komplikacija, kuri gali baigtis mirtimi.
18. Odos ir minkštųjų audinių pažeidimai dėl elektros prietaisų naudojimo, karščio ir/ar dezinfekcijos priemonių yra reti ir pagyja savaime.
19. Kaip ir po kiekvienos operacijos stambiose venose (kojų, dubens) gali susidaryti trombai, kurie atitrūkę virsta gyvybei pavojingais embolais, užkemšančiais kraujagysles. Atsižvelgiant į riziką, profilaktiškai skiriami krešėjimą mažinantys vaistai, kurie didina polinkį kraujuoti ir labai retai sukelia grėsmingus kraujo krešėjimo sutrikimus.
20. Esant alergijai ar jautrumui (pvz.: vaistams, dezinfekcinėms priemonėms, lateksui, pleistru), gali pasitaikyti laikinas patinimas, paraudimas, odos niežulys, ar kitos greitai praeinančios reakcijos. Sunkios alerginės reakcijos su gyvybinių funkcijų sutrikimu ir liekamaisiais reiškiniais yra labai retos.
21. Palyginti retai, priklausomai nuo paciento amžiaus, gali išsivystyti pooperacinės pneumonijos, širdies veiklos sutrikimai, kepenų, inkstų funkcijos nepakankamumas.
22. Prieš operaciją ir po jos, reikia punktuoti venas, sulašinti ar suleisti atitinkamus vaistus, o tai taip pat susiję su rizika. Galimi vietiniai pakenkimai: lokalūs abscesai, nekrozės, nervų ar venų pakenkimas.
23. Pooperaciniu periodu retais atvejais galima infekcija. Ankstyva (išsivystanti praėjus vos keletui dienų po operacijos) ar vėlyva (išsivystanti praėjus keletui mėnesių po operacijos) infekcija yra sunki endoprotezavimo komplikacija, kuri dažnai priverčia šalinti protezą ir sukelia ligonio neįgalumą.
24. Retais atvejais pasitaiko rando hipertrofija, išsiplėtimas. Odos jutimų sutrikimas rando srityje kartais išlieka visam laikui.
25. Vieno ar abiejų protezo komponentų išklibimas yra dažniausia vėlyva kelio sąnario endoprotezavimo komplikacija, kuri paprastai išsivysto praėjus 5-10 metų po implantacijos.
26. Operacijos metu ar pooperaciniu periodu gali kilti ir kitos komplikacijos, tačiau jų tikimybė yra labai maža.

POOPERACINĖS REKOMENDACIJOS

27. Po operacijos pacientui yra būtina gydytojo nustatytą laiką vartoti paskirtus krešėjimą mažinančius vaistus, antibiotikus, analgetikus ir kitus medikamentus. Dėl dar neištirtų žmogaus biologinių savybių ar polinkio į trombofiliją, net ir profilaktiškai vartojus krešėjimą mažinančius vaistus, pacientui gali kilti tromboembolinės komplikacijos, bet jos pasitaiko labai retai. Antibiotikų profilaktika apie 3-4% pacientų neapsaugo nuo infekcinių komplikacijų, kurių dažniausios yra žaizdų supūliavimas, pneumonijos ir šlapimo takų infekcija.
28. Po operacijos pacientui yra būtina gydytojo nustatytą laiką vaikščioti su ramentais, tiksliai pagal gydytojo nurodymus mankštinti kelio ir čiurnos sąnarius. Po operacijos Jums bus paskirta reabilitacija.
29. Po operacijos Jūs galite būti greitai išrašytas iš stacionarinės sveikatos priežiūros įstaigos, todėl pasirūpinkite lydinčiu asmeniu, nes Jūsų reakcija dar gali būti prislopinta dėl taikytos nejautos ar nuskausminamųjų vaistų poveikio. Dar 1-2 paras nespręskite svarbių problemų, nevairuokite automobilio.
30. Esant neaiškumų dėl žaizdos gijimo ($T \geq 38^{\circ}\text{C}$, paraudimas, patinimas, tirpimas, skausmas ir pan.), informuokite savo šeimos gydytoją.